

UZZIŅAI

Kopiena, kurā katrs strādā individuāli

Kopš koprades mājas "Skola 6" atklāšanas pagājuši divarpus gadi, sarunā ar tās vadītāju Ditu Trapencieri secinām, ka ir divējādas sajūtas. No vienas puses, šķiet, ka atklāšana bija pavisam nesena, tajā pašā laikā dažkārt rodas sajūta, ka koprades māja darbojas jau ļoti sen.

■KOPĀ. Koprades mājas "Skola6" vadītāja Dita Trapenciere īpaši uzsver ēkā strādājošo kopienu, kurā pašnodarbinātie strādā kā vienots darba kolektīvs.

2016.gada aprīlī Cēsīs, Skolas ielā 6, atklāja koprades māju "Skola6". Kopā strādāšana (*co-working*) nozīmē darba vidi, ko dala nevis viena uzņēmuma darbinieki, bet gan neatkarīgi nodarbināti dažādu profesiju cilvēki. Šādas kopā strādāšanas vietas pasaulē kļuvas ļoti pieprasītas, starp to lietotājiem mēdz veidoties radošas un izdevīgas sadarbības.

Vieta, kur spert nākamo soli

Kopredes mājā "Skola6" ir arī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Valmieras Biznesa inkubatora konsultāciju punkts, kurā konsultācijas var saņemt ikviens biznesa iesācējs, arī "Skola6" strādājošie.

Biznesa inkubatora vadītājs Jurgis Priedītis pozitīvi vērtē gan sadarbību, gan koprades mājas ideju: "Ir ļoti labi, ka ir šāda vieta, reģionā nekur citur tādu nav, tu vākā iespēja ir Rīgā. Taču redzam, ka šāda kopā strādāšana tiek arvien vairāk novērtēta. Tai ir vairāki plusi, kaut vai tas, ka saietas dažādu profesiju pārstāvji ar dažādām nodarbēm, kuri pie kafijas tases var pārrunāt aktuālo, palīdzēt cits citam ar jaunām idejām. Tas ir ļoti noderīgi, ja citas profesijas pārstāvis paraugās uz tavu biznesa ieceri, tām problēmām, ar ko nākas saskarties, viņš var piedāvāt risinājumu, kas citam nav ienācis prātā. Otrkārt, šādā kopienā ir iespēja dzimt kopīgām iecerēm, kopīgiem biznesa projektiem. Jo mazais uzņēmējs jau, visticamāk, tikai uz laiku ir mazais uzņēmējs, viņš vai nu kļūst par lielo uzņēmēju, dodot lielāku pienesumu pilsētai, radot

kustība sākusies Amerikā 2005.gadā ar ideju apvienot pašnodarbināto neatkarību ar biroju telpu struktūru un kopienu. Patiesībā tas jau nebija nekas jauns, jo pēc šāda principa darbojās 90.gadu hakeru virtuālās telpas, kurās programmētāji apmainījās ar noderīgu informāciju.

Dažas šādas kopā strādāšanas telpas izveidoja interneta uzņēmēji, meklējot alternatīvu strādāšanai kafējnīcās vai mājās. Ilgstoši strādāt mājās ir grūti, turklāt vide, kur blakus ir TV un ledusskapis, ne vienmēr ir motivējoša produktīvam darbam.

darbavietas, vai arī saprot, ka izvēlētais bizness neizdodas un jādodomā kas cits.

Darbošanās šādā kopienā iedrošina meklēt iespējas, jo biznesā galvenais nepārstāt meklēt. Arī pasaules prakse rāda, ka veiksmīgas idejas ir vien katra 10., 30., varbūt 50., bet, ja būsī neatlaidīgs, viss sanāks. Ja neizdodas, nevajag sevi šausīt, nevajag noskanot, ka esi neveiksminieks. Vajag vienkārši padomāt, parunāt ar citiem un spert nākamo soli."

Koprades mājā "Skola6" sastopama Valmieras Biznesa inkubatora vecākā projektu vadītāja Linda Šteinberga, pie kuras jaunie uzņēmēji var vērsties un jautāt, ko inkubators var palīdzēt. Iespēju itin daudz. J. Priedītis norāda, ka viņu uzdevums ir palīdzēt attīstīties uzņēmējdarbībai. Cilvēkiem tikai jāizrāda ieinteresētība, un, ja ir motivācija, iespējas atradīsies.

"Ir jāsāk darīt, tikai tad var kaut ko panākt," uzsver J. Priedītis. "Kamēr sēdēsi mājās un tikai domāsi darīt, nekas nenotiks. Jāsāk darīt, un pirmais solis varētu būt darbības uzsākšana šādā koprades mājā. Tur satiksi līdzīgi domājošos, kas dos iedrošinājumu, tur varēsi satikties ar Biznesa inkubatora pārstāvi. Rezultātā varbūt radīsies un realizēsies kāda ļoti veiksmīga biznesa ideja. Bet to visu var panākt, tikai sākot darīt!"

Ideja par šādas mājas izveidošanu nāca no pašvaldības, kuras speciālisti bija piedalījušies pieredzes apmaiņas projektos par attālināto darbu. Kopā ar Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) pārstāvjiem pieredze gūta vairākās Eiropas valstīs. Tā kā jau tolaik Cēsīs uzsvārs tika likts uz radošo industriju attīstību, saprotams iznākums bija šādas kopā strādāšanas vietas izveide.

Jau 2015.gada augustā bija divu nedēļu izmēģinājums, pirmajā stāvā atverot vienu telpu, tika ierīkotas pirmās darbnīcas un kļuva skaidrs, ka ideja ir dzīvotspējīga. Tika izsludināts konkurss uz vadītāja vietu, par labāko kandidatūru atzina D. Trapencieri.

"Ne tikai pilsētai, arī man tas bija jauns izaicinājums, jauns koncepts," viņa atceras. "Skatījos, pētīju pasaulē, Latvijas praksi, kādi ir modeļi, kā viss darbojas. Informācijas netrūkst, atliek paņemt pašu labāko.

Sākumā cilvēkiem bija ļoti dažādas idejas, mans uzdevums bija to visu sastrukturēt, noturēt rāmjos. Bija pat piedāvājums trešajā stāvā atvērt hosteli. Taču tika nolemts, ka trešajā stāvā būs darbnīcas, otrajā stāvā - kopā strādāšanas telpa, bet pirmajā - telpas semināriem, pasākumiem."

Atskatoties uz paveikto, jāteic, ka ar nelielām izmaiņām tas arī īstenojies. Sākotnēji gan bijis pieprasījums trešajā stāvā veidot atsevišķus birojus, jo tas latviskais - man vajag savu kabinetu, kurā varu norobežoties - joprojām ir gana stiprs.

Stāstot, ar ko "Skola6" atšķiras no jebkuras citas biroju ēkas, kur tiek iznomātas telpas, D. Trapenciere norāda uz galveno: "Te veidojas kopiena, cilvēki pazīst viens otru pēc vārda, zina, ko viņi dara. Visi par visiem zina galveno informāciju, ja apmeklētājs meklē šuvēju vai kādu citu, ikviens var parādīt, kur jāmeklē. Kopīgi svinam svētkus, pusdienojam. Esam it kā vienots darba kolektīvs, bet katrs strādājam individuāli."

Koprades māja ir iespēja uzsākt, izmēģināt biznesu. Daļa ēkā esošo darbnīcu telpu ir ļoti nelielas, tikai desmit kvadrātmetru, tā ir iespēja potenciālajam uzņēmējam saprast, vai ideja ir dzīvotspējīga, vai var savu uzņēmējdarbību attīstīt. Nevajag uzreiz īrēt 30 - 40 kvadrātmetru telpu, pietiek ar mazumiņu. D. Trapenciere stāsta, ka ir cilvēki, kuri šādi pamēģinājuši un sapratuši, ka tas viņiem neder, un atsākuši strādāt algotu darbu: "Bet cilvēks ir izmēģinājis, jo citādi to neuzzināt. Taču citi atklāj sevī uzņēmēja dzirksti, tad tepat ir iespēja kļūt par Valmieras Biznesa inkubatora dalībnieku. Mēs viens otru papildinām, inkubators piedāvā seminārus, mācības, mēs telpas darbnīcām, kuru nav inkubatoram. Tā veidojas labs komplekts uzņēmējdarbības uzsākšanai, izmēģināšanai, saprašanai un attīstībai."

Var teikt, ka koprades māja ir mēģinājums latvieti - viensētnieku - dabūt kopīgā darba telpā, un arvien vairāk cilvēku gatavi to darīt. Individuālā darba veicējs te jūtas kā kolektīvā, var citam palīdzēt, komunicēt, kas nebūtu iespējams, strādājot mājās vai vienam atsevišķā birojā.

Stāstot par attīstību, D. Trapenciere norāda, ka veidojas la-

ba sadarbība ar RTU Cēsu filiāli, kas ļaus attīstīt jaunu koprades mājas pakalpojumu - prototipēšanu, proti, lai jaunajam uzņēmējam uzreiz nevajadzētu ieguldīt lielus līdzekļus, pērkot 3D printeri, CNC frēzi, īpaši, ja nav pārliecināts, ka produkts būs konkurētspējīgs. Koprades mājas pirmajā stāvā tiks iekārtota prototipēšanas darbnīca, kur vienkāršotā veidā modelēt iecerēto produktu un tad sadarbībā ar RTU Cēsu filiāli jau radīt reālu prototipu. Ja tam vēl pievieno Biznesa inkubatora piedāvājumu, kura speciālisti palīdzēs paraudzīties uz produktu, pakalpojumu no biznesa viedokļa, tas var dot labu rezultātu.

"Gribam attīstīt pakalpojumu klāstu, skatīties ne tikai uz jauniešiem uzņēmējiem, bet arī uz esošajiem, ko viņiem varam palīdzēt, atbalstīt. Esam uzsākuši dizaina domāšanas darbnīcu ciklu, kas noslēgsies ar vienkāršota metodiskā materiāla izstrādi, ko ikviens varēs izmantot sava produkta, pakalpojuma pilnveidošanai, uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Nākotnē saredzam "Skola6" kā uzņēmējdarbības atbalsta centru, kurā var saņemt konsultācijas, piedalīties semināros, izmantot piedāvātos pakalpojumus. Esam pārņēmuši grantu konkursa "Dari Cēsīm" koordinēšanu. Jau tagad pie mums nāk tie, kuri atgriezās Latvijā, meklē telpas, grib uzsākt biznesu. Ja paši nevaram piedāvāt, iesakām, kur meklēt, sniedzam citu mums pieejamo informāciju."

Koprades mājā strādājošie paši samaksā visus saimnieciskos izdevumus, pašvaldība neko nedotē. Taču arī uzņēmējiem pašvaldībai nekāda nomas maksa nav jāmaksā, tikai jāsedz uzturēšanas izdevumi. Ar deleģējuma līgumu "Skola6" pašvaldība gadā piešķirusi 24 tūkstošus eiro, no šīs summas tiek maksāta alga D. Trapencierei, kā arī segti izdevumi, kas saistīti ar lokciju, semināru rīkošanu, ko organizē koprades māja.

Lappusi sagatavoja JĀNIS GABRĀNS

KOMENTĒ PAŠVALDĪBA

Izvilka pilnā loze

Ēka Skolas ielā 6, kur atrodas koprades māja, ir pašvaldības īpašums. Novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs šī projekta darbību vērtē kā ļoti veiksmīgu: "Ideja sevi pilnībā attaisnojusi, turklāt tās realizācijai nevajadzēja tērēt lielus līdzekļus, nenācās būvēt jaunu ēku, lai pēc tam domātu, kā to piepildīt un iedzīvot. Viss notika citādi. Pašvaldībai bija ēka, kas palika tukša, Cēsu Profesionālajai vidusskolai pārceļoties uz jaunām telpām. Bija ideja par šādu kopā strādāšanas vidi. Tad bez steigas, neizvirzot mērķus, kas gada laikā jāsasniež, ēka piepildījās ar darboties gribošiem uzņēmējiem. Manuprāt, pozitīvais, ka tika dota zināma rīcības brīvība, tas ļāva projektam organiski atrast savu vietu, savu auditoriju. Rezultātā tā komūna, tie cilvēki, kuri darbojas koprades mājā, ir ieguvums pilsētai. Pirmkārt, tā ir ekonomiskā aktivitāte, otrkārt, viņi ir arī sabiedriski aktīvi cilvēki.

Treškārt, ēkai rasts ļoti labs pielietojums. Un vēl šis ir magnēts, kas piesaista radošus, uzņēmējdarbībā ieinteresētus cilvēkus."

Lai arī attīstība bijusi veiksmīga, pašvaldības vadītājs norāda, ka apstāties nedrīkst. Jāuzdod jautājums - ko tālāk? -, ņemot vērā arī to, ka ēka gandrīz piepildīta.

"Šis koprades projekts izdevies ļoti sekmīgs, jo redzam, ka citas pašvaldības, tostarp Liepāja, to mēģina iedzīvotājiem. Mums tas noticis bez liekas piepūles, tāpēc īpaši svarīgi nezaudēt līderību un pieņemt pareizus lēmumus par attīstību.

Gribētos, lai Cēsis nepazaudētu līderību radošo industriju cilvēku piesaistē, kopā strādāšanas vietas attīstībā, jo pasaules pieredze rāda, ka arvien vairāk cilvēku no darba tirgus viedokļa būs pašnodarbinātie. Viņu kustība kļūs arvien aktīvāka, jo šie cilvēki darba pienākumus varēs veikt no jebkuras vietas pasaulē. Tāpēc mums vajadzētu veidot tādu kopā strādāšanas vidi, lai tur būtu interesanti gan cēsniekiem, kuri var strādāt visas pasaules tirgum, gan tiem, kuri gatavi pārcelties uz Cēsīm vai atbraukt te strādāt kādu laiku. Ja kļūstam par daļu no pasaules tīkla,

var gadīties, ka kāds pašnodarbinātais no Francijas vai Spānijas atbrauc, lai te pāris mēnešus pastrādātu. Zinu Cēsu uzņēmēju, kurš gada sākumā devās uz koprades māju Spānijā, lai izrautos no ikdienas un varētu netraucēti paveikt iecerētos projektus. Viņš atzina, ka, uzturoties Latvijā, grūti koncentrēties, jo vienmēr kādam ko vajag, bet, aizbraucot uz citu valsti, viss pārējais tiek nolikts malā, visu laiku var vēltīt darbam. Kāpēc lai tā nedarītu arī citu pilsētu un valsti iedzīvotāji?"

Tāpēc tagad "Skola6" vadītāja kopā ar pašvaldību jāsagatavo situācijas izvērtējums un piedāvājums attīstībai. Jāsaprot, vai turpināt kā līdz šim, kad nav segmentācija pa nozarēm, bet darbojas visi, kuri vēlas, vai tomēr tiek izvēlētas prioritārās nozares.

"Taču pilnīgi skaidrs, ka šis ceļš jāturpina," norāda J. Rozenbergs. "Iecere vainagojusies panākumiem, esam izvilkuši pilno lozi, bet jāskatās, kā varam attīstīties, jo apstāties nedrīkst, mums jāturpina būt līderiem šajā jomā. Nemitīgi jādomā, ko tālāk, jo laiks skrien ātri, bet projektu ieviešana prasa laiku, tāpēc vienmēr jābūt gataviem iet uz priekšu."

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā "Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma" atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra